

загальна педагогіка та історія педагогіки

Білокопитов В. І.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Сумський національний аграрний університет

СКЛАДОВІ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ІНСТИТУЦІЙНОМУ РІВНІ

Сучасне суспільство має потребу у фахівцях з високим та якісним рівнем знань, здатних виконувати відповідні функції у державних і приватних організаціях, тому держава зацікавлена в забезпеченні високої якості підготовки майбутніх фахівців. Модернізація системи вищої освіти в Україні має бути спрямована, передусім, на демократизацію та послідовне впровадження академічних прав і свобод навчальних закладів. На основі саме такого підходу заклади вищої освіти (ЗВО) зможуть сформувати власну стратегію розвитку з урахуванням потреб споживачів і ринку праці. ЗВО по-перше, повинні знати та враховувати потреби абітурієнтів, держави, роботодавців і відповідно до цього шукати власну нішу на ринку праці, а по-друге забезпечити випускників якісною освітою. Складовими поняття «забезпечення якості вищої освіти» на інституційному рівні: «ліцензування», «атестація», «акредитація».

У Законі України «Про вищу освіту» поняття «ліцензування» визначається як процедура визнання спроможності закладу вищої освіти певного типу розпочати освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям вищої освіти (ВО) та кваліфікації, відповідно до вимог стандартів вищої освіти, а також до державних вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення. Слід додати, що ліцензійні умови визначаються окремо для кожного рівня освіти й формуються з урахуванням спеціальних вимог щодо доступності для осіб з особливими освітніми потребами. Законодавство також визначає порядок ліцензування, контролю за

дотриманням ліцензійних умов, видачі та анулювання ліцензій на освітню діяльність [1].

Під час ліцензування встановлюється спроможність закладу освіти провадити освітню діяльність відповідно до встановлених цими Ліцензійними умовами вимог (у сфері вищої освіти – на певному рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю) [3].

У монографії вітчизняних науковців К. Корсака, Г. Козлакової, А. Похресника та інших «Проблеми якості вищої освіти» поняття «ліцензування» застосовується у значенні «процедура визнання державою права даного навчального закладу надавати населенню освітні, навчально-підготовчі, навчально-професійні послуги на рівні офіційних державних стандартів відповідно до того, що входить у затверджений вищими органами Статут закладу» [4, 80].

Щодо поняття «акредитація», то у вітчизняний науковий простір термін було введено наприкінці ХХ століття. Законом України «Про вищу освіту» акредитація визнається як процедура надання ЗВО права проводити освітню діяльність, пов'язану зі здобуттям ВО та кваліфікації, відповідно до вимог стандартів ВО, а також до державних вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення [1].

На наш погляд поняття «атестація» детально висвітлено в монографії «Проблеми якості вищої освіти» українських науковців К. Корсака та ін. Воно означає процедуру здійснення системи організаційних, методичних і психолого-педагогічних заходів, націлених на оцінювання й підтвердження державними органами здатності даного вищого навчального закладу надавати населенню освітні, навчально-підготовчі, навчально-професійні послуги на рівні визнаних державних стандартів відповідно до оголошеного в Статуті закладу статусу [4, 80].

Відомий вітчизняний науковець Ю. Зіньковський в «Енциклопедії освіти» під поняттям «акредитація» розуміє процедуру визнання державного статусу навчального закладу, підтвердження його здатності здійснювати підготовку

фахівців на рівні державних вимог з певного напрямку (спеціальності). Метою акредитації є також контроль за ефективністю освітнього процесу, захист прав громадян на отримання освіти [2, 1027].

Отже, чуттєва місія у процесі належить ЗВО, які мають значний студентський та викладацький потенціал і зможуть досить швидко виокремити для своєї діяльності необхідні шляхи вдосконалення та обміну позитивним досвідом і приєднатися до єдиних вимог європейського ринку.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про вищу освіту» №2984-III, із змінами від 19 січня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу : <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-litsenzuvannya-osvitnoji-325784.html>
2. Кремень В. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія, реалізація. Результати. – К. : Грамота, 2005. – 448 с.
3. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу до матеріалу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п>
4. Проблеми якості вищої освіти / [К. Корсак, Г. Козлакова, А. Похресник та ін.]. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 231 с. – (Серія «Модернізація вищої освіти: світоглядно-педагогічні проблеми»).